

V.

Az úton tovább csikorogtak a láthatatlan kerek s félméternyire a fagyos földtől csendesen úsztak a rönkök, mintha *titokzatos erő a végtelenségből hozná s oda vinné őket* . . .

Útközben ötször találkoztak olyan rönkkel, amelynek tetején szénászsákba pólyált lábbal ott ült a gyermek.

A korcsmáros kis cselédje pedig beosont az urak távozása után a «kaszinóba» s kinyalta piros nyelvcskájával a fenyővizes poharakat. Pirosabb lett ettől egy árnyalattal s kimart kezei nem fáztak úgy, amint a lépcső aljában hideg vízzel öblögette a mosatlan edényeket.

Kacsó Sándor.

A LÁZADÓ.

*Hiába cikázik égfelé a dalnak
szemet-odarántó fényes madara —
hiába gyötörnek gyönyörű hatalmak
s hiába húz férji szeme-sugara!
Bús megkötöttségem nagy fekete láncán
tört-tükrű szememből szivárog a könny! . . .
Egy igazi férji megörülne láttán —
s ajkamra csak a dac fémverete jön.*

*Munka zúgásában, rút kopott ruhámban,
nappalom a küzdés, mely járadtan néz.
A józanság erős, tiszta szója számban,
s csak hajszolt embertárs keze minden kéz.
Elrohant férfiak tekintete rámhull —
talán a sajnálat suhan arcukon.
Vagy szólanak a hű, derék jegyvertársrul,
ki mellettük harcol minden harcukon.*

*Felsötéllő ruha, súlyos-göröngy gondok,
Cerberusként őrzik árvaságomat.
Néha strok — néha keményeket mondok,
néha vérig-vágom éles láncomat.
Mult szélmalom-harcok balga kitűzése:
a független nő is groteszk árnyat vet . . .
Sziklába fejemet nem verhetem mégse —
s birokra a korral nem kelhet az egy! . . .*

Vércsatakos földön, száz dübörgő szennyben,
 fájdalmas lelkemet égre emelem!
 Ősfények Forrása, ki adtad a kedvem,
 óh nézd az emberek mit tettek velem! . . .
 Tiszta hitem helyén kormos üszök támadt:
 az csalt meg csúnyául, akit szerettem! . . .
 S az élet rikatja drága jó Anyámat —
 és ezer gondvarjú károg felettem!

És az emberek is idegenek hozzám —
 én hiába mondom: Óh testvéreim! . . .
 S magyar fajtámért a csillagot lehoznám —
 mégis csak lökdösnek hazám térein!

Igy-sírva zokogtam esti imádságúl
 s a jószágos álom elsimogatott.
 És a zúgolódás elszállott a számrúl —
 s reggel halk békével néztem a Napot:

A világegyetem öröklánca fogta —
 determinált helyén ontotta magát . . .
 Senkivel, semmivel törődve ontotta,
 nem-bánta a Földnek méltatlan sarát! . . .
 Nagy meleg küllőit el nem rútíthatta
 sem időleges köd, sem földi salak . . .
 Csak néztem — csak néztem és álltam alatta
 s példája ereje szívemben maradt . . .

Igy üzent az Isten! . . . Fejem fölemeltem
 és nemes tartással mentem utamra!

Azóta oly biztos és nyugodt a lelkem —
 fénye az égi fény tiszta nyugalma.

Nagy Emma.